

Μητροπολίτης Ιλαρίωνας: Διατηρούμε κοινωνία με όλους τους αρχιερείς και κληρικούς, που δεν αναγνωρίζουν και δεν θα αναγνωρίσουν τους «νομιμοποιηθέντας» από την Κωνσταντινούπολη σχισματικούς

Σε συνέντευξή του στον τηλεοπτικό σταθμό Rossiya 24 ο Πρόεδρος του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας, Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνας, έκανε έναν απολογισμό της απερχόμενης χρονιάς, αναφερόμενος μεταξύ άλλων στην ολοκλήρωση της επανενώσεως της Ρωσικής Ορθόδοξης Διασποράς υπό το ωμοφόριον του Πατριάρχου Μόσχας και Πασών των Ρωσσιών, στην κατάσταση, που διαμορφώθηκε εξαιτίας της απόπειρας νομιμοποίησης των Ουκρανών σχισματικών από το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως και την αντίδραση της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας στην αναγνώριση της μη κανονικής δομής στην Ουκρανία από τους επικεφαλής δύο κατά τόπους Εκκλησιών, αποκάλυψε λεπτομέρειες του μοναδικού εκκλησιαστικού έργου ανακουφίσεως παιδιών από τη Συρία και κατέθεσε τις σκέψεις του σχετικά με το ρόλο της κοινής κοινωνικής εργασίας για την ενίσχυση της συνεργασίας των χριστιανών των διαφόρων δογμάτων.

– Το ουκρανικό σχίσμα είναι βεβαίως εκείνο το εκκλησιαστικό και παρεκκλησιαστικό θέμα του 2019, το οποίο εξακολουθείται να συζητιέται. Θα μπορούσατε να μας διασαφηνίσετε εάν ήδη διαμορφώθηκε η θέση της Ορθόδοξου Εκκλησίας της Ρωσίας έναντι εκείνων των χριστιανών, οι οποίοι δέχθηκαν τη νέα αντικανονική «ουκρανική εκκλησία»; Μπορούμε ήδη να πούμε ποιο αντίκτυπο έχει το ουκρανικό σχίσμα στη Ρωσική Εκκλησία και στη ζωή του συνόλου της Ορθοδοξίας;

– Το ουκρανικό σχίσμα γενικότερα δεν έχει κανένα αντίκτυπο στην εσωτερική ζωή της Ορθόδοξου Εκκλησίας της Ρωσίας. Στην ίδια την Ουκρανία αυτό βεβαίως είναι ένα επώδυνο θέμα, διότι το σχίσμα συνεχίζεται ούτε λίγο ούτε πολύ εδώ και τριάντα χρόνια.

Η θεραπεία του σχίσματος, από πλευράς των εκκλησιαστικών κανόνων, είναι δυνατή μέσω της μετανοίας. Οι ενέργειες της «νομιμοποίησης» αυτού, που επιχείρησε ο Πατριάρχης Βαρθολομαίος, δεν συνέβαλαν στην ειρήνευση μεταξύ των Ουκρανών ορθόδοξων χριστιανών, ούτε συνεισέφεραν στη θεραπεία του σχίσματος, αλλά μόνον όξυναν τις υφιστάμενες αντιπαραθέσεις.

Με βαθιά λύπη πληροφορηθήκαμε την αναγνώριση της συγκροτηθείσης από σχισματικούς νέας οντότητας από δύο κατά τόπους Εκκλησίες. Αντιλαμβανόμεθα όμως ότι ήταν αποφάσεις αναγκαστικές, διότι ελήφθησαν κατόπιν πάρα πολύ μεγάλης πίεσεως, μεταξύ άλλων και από τον κρατικό μηχανισμό των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Οι ΗΠΑ μάλιστα δεν έκρυβαν τη θέση τους, στηρίζοντας αναφανδόν αυτό το λεγόμενο αυτοκέφαλο. Αρκεί να πούμε ότι ο Πρέσβης των Ηνωμένων Πολιτειών στην Ελλάδα Τζέφρι Πάιατ συναντήθηκε επανειλημμένως με τον Αρχιεπίσκοπο Αθηνών Ιερώνυμο προτού ο τελευταίος διατυπώσει τη θέση σχετικά με την αναγνώριση της νεόκοπης εκκλησιαστικής δομής στην Ουκρανία. Με λύπη βλέποντας όσα έγιναν, διατηρούμε την κοινωνία μας με όλους τους αρχιερείς και κληρικούς, οι οποίοι δεν αναγνωρίζουν, ούτε πρόκειται να αναγνωρίσουν τους «νομιμοποιηθέντας» σχισματικούς και τέτοιοι αρχιερείς και κληρικοί είναι πολλοί τόσο στην Εκκλησία της Ελλάδος, όσο και στο Πατριαρχείο Αλεξανδρείας και

παγκοσμίως.

– Το απερχόμενο έτος αποτέλεσε ένα μεγάλο ορόσημο. Όπως τόνισε ο Πατριάρχης Κύριλλος η επανένωση των παροικιών της Ρωσικής παραδόσεως στη Δυτική Ευρώπη με την Ορθόδοξη Εκκλησία της Ρωσίας αποτέλεσε γεγονός ιστορικό. Εξηγήστε μας ποια σημασία έχει; Κατά τη γνώμη Σας μπορεί το γεγονός αυτό να συμβάλει ακόμη περισσότερα στην ενίσχυση σχέσεων με Ρώσους εμικρέδες του πρώτου κύματος και τους απογόνους τους;

– Προκειμένου να κατανοήσουμε τη σημασία αυτού του γεγονότος, θα πρέπει να ανακαλέσουμε στη μνήμη μας το ότι αμέσως μετά την επανάσταση σημαντικός αριθμός ρωσοφώνων χριστιανών βρέθηκε στο εξωτερικό. Μαζί τους εκεί βρέθηκαν ιερείς και επίσκοποι, οι οποίοι συγκροτούσαν τρεις διαφορετικές οντότητες: την αυτονομαζόμενη Υπερόριο Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία, ενορίες του Πατριαρχείου Μόσχας, οι οποίες διατηρούσαν κανονική σχέση με τη Μόσχα, καθώς και ενορίες, οι οποίες δεν επιθύμησαν να προσχωρήσουν ούτε στη μία, ούτε στην άλλη δικαιοδοσία και προσωρινώς υπάχθηκαν στο Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως. Ήταν μια επαχθής διαίρεση, η οποία διαπερνούσε όχι μόνον τις εκκλησιαστικές δομές, αλλά και τις οικογένειες και τις τύχες πολλών ανθρώπων. Υπήρχαν ακόμη και τέτοιες οικογένειες εμικρέδων, στις οποίες κάποια μέλη εκκλησιάζονταν σε μια εκκλησία, άλλα σε άλλη, γεγονός, που προκαλούσε διχασμούς και συγκρούσεις.

Και να που μπροστά στα μάτια μας άρχισε η θεραπεία του διχασμού: στην αρχή επανενώθηκε με το Πατριαρχείο Μόσχας η Υπερόριος Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία. Το γεγονός αυτό, που αποτέλεσε σπουδαίο βήμα στην πορεία της οριστικής αντιμετώπισης του διχασμού, το 2007 καλύφθηκε ευρύτατα από τα μέσα μαζικής ενημερώσεως. Το τελευταίο βήμα στην πορεία αυτή ήταν η πραγματοποιηθείσα φέτος επανένωση με το Πατριαρχείο Μόσχας των παροικιών Ρωσικής παραδόσεως, οι οποίες υπάγονταν στη δικαιοδοσία του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως. Κατ' αυτόν τον τρόπο μπορούμε να πούμε ότι ολοκληρώθηκε η επανένωση της Ρωσικής Ορθοδόξου Διασποράς κάτω από το ωμοφόριο του Πατριάρχη Μόσχας.

– Θα ήθελα να μιλήσουμε και για τις σχέσεις με τη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία. Είναι, κατά τη γνώμη μου, μεγάλος ο συμβολισμός, καθώς αυτή η χειμερινή εορταστική περίοδο, που έχει να κάνει με τους εορτασμούς των Χριστουγέννων, ενώνει ιδιαιτέρως τους Ρωμαιοκαθολικούς με τους Ορθοδόξους. Το 2016 στην Κούβα πραγματοποιήθηκε η μοναδική συνάντηση του Πατριάρχη Μόσχας και Πασών των Ρωσικών Κυρίλλου και του Πάπα Ρώμης Φραγκίσκου. Έως σήμερα ενθυμούμαι πως τότε μέσα στη νύχτα από τη θέση εργασίας μου παρακολουθούσα την εξέλιξη της συνομιλίας. Ήταν μια πολύ σημαντική στιγμή. Άραγε, τι άλλαξε κατά τα χρόνια, που μεσολάβησαν; Έχουμε καταφέρει να κρατήσουμε στις σχέσεις μας τη δυναμική, που έδωσε εκείνη η συνάντηση;

– Καταφέρνουμε να κρατάμε τη θετική δυναμική στις σχέσεις με τη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία.

Σύντομα θα συμπληρωθούν τέσσερα χρόνια από την ιστορική συνάντηση μεταξύ του Πατριάρχη Κυρίλλου και του Πάπα Φραγκίσκου. Ήταν ιστορική για πολλούς λόγους. Πρώτον, διότι ουδέποτε στην ιστορία είχαν συναντηθεί ο Πάπας της Ρώμης και ο Πατριάρχης Μόσχας. Δεύτερον, επειδή πράγματι άνοιξε νέα σελίδα στην ιστορία των αμοιβαίων σχέσεων της Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας και της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας, κατέστησαν αυτές πιο εμπιστευτικές και εποικοδομητικές. Εκπονούμε μια ολόκληρη σειρά από κοινά έργα.

Πρόκειται προπαντός για πρωτοβουλίες, που αφορούν σε κάθε λογής φιλανθρωπικά και κοινωνικά έργα, λ.χ. εργαζόμαστε για την παροχή βοήθειας στους πληγέντες πληθυσμούς της Συρίας.

Η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ρωσίας υλοποιεί το έργο «Δεν υπάρχουν ξένα παιδιά», στα πλαίσια του οποίου φέρνουμε στη Ρωσία παιδιά, τα οποία τραυματίστηκαν από έκρηξη ναρκών ή ήταν θύματα βομβαρδισμών με αποτέλεσμα να ακρωτηριασθούν. Για τα παιδιά αυτά κατασκευάζονται ειδικά τεχνητά μέλη, τα οποία προσαρμόζονται στις ανάγκες κάθε ασθενούς και τα παιδιά μαθαίνουν να τα χρησιμοποιούν. Εκτός τούτων τα τραυματισμένα παιδιά από τη Συρία, που έρχονται στη Μόσχα, λαμβάνουν ολοκληρωμένη φροντίδα για την αποκατάστασή τους, μεταξύ άλλων και την ψυχολογική. Το εν λόγω έργο αυτή τη στιγμή υλοποιείται με ιδικά μας μέσα, συμπεριλαμβανομένων των ρωσικών ιδρυμάτων, όπως η «Γραμμή Ζωής».

Ελπίζουμε ωστόσο ότι τέτοιου είδους έργα θα μπορέσουμε να υλοποιούμε σε συνεργασία με τους Ρωμαιοκαθολικούς, διότι παράλληλα με εμάς ασχολούνται με παρόμοια προγράμματα. Αυτή η εργασία θα μπορέσει ακόμη περισσότερα να μας συσπειρώσει και να ενισχύσει τη συνεργασία μας.

– Φέτος η Ρωσία διεξήγαγε σπουδαίο διεθνές φόρουμ «Ρωσία-Αφρική». Υπό το φως αυτό πώς η Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία βλέπει τώρα την παρουσία της σε αυτό το τμήμα της υφηλίου; Έχετε νέα έργα για το 2020 και παραπέρα;

– Αυτή τη στιγμή αντιμετωπίζουμε μια νέα για μας κατάσταση. Είχαμε ως αφετηρία μας το γεγονός ότι η Αφρική είναι κανονικό έδαφος του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας, εν τούτοις πρέπει να πούμε ότι η φράση «και πάσης Αφρικής» προστέθηκε στον τίτλο του Προκαθημένου αυτής της Εκκλησίας μόλις τη δεκαετία του 1920, ενώ παλαιότερα ο παραδοσιακός χώρος επιρροής του περιοριζόταν στη Βόρεια Αφρική, δηλαδή στο χώρο, που ιστορικά ανήκε στο Πατριαρχείο Αλεξανδρείας.

Κατά τον παρελθόντα αιώνα ο Πατριάρχης Αλεξανδρείας επέκτεινε τη δικαιοδοσία του σε ολόκληρη την αφρικανική ήπειρο και η Ρωσική Εκκλησία τον υποστήριξε σ' αυτό. Ενώ όταν χιτίσαμε εκεί ναούς αυτό γινόταν κατόπιν συγκαταθέσεως του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας. Οι ανεγερθέντες αυτοί ναοί υπάγονταν στη δικαιοδοσία του, ενώ ακόμη και οι απεσταλμένοι ιερείς μας καθίσταντο προσωρινά κληρικοί της Εκκλησίας της Αλεξανδρείας.

Αφότου δυστυχώς ο Πατριάρχης Αλεξανδρείας Θεόδωρος τάχθηκε υπέρ των σχισματικών στην Ουκρανία, θα πρέπει να επανεξετάσουμε αυτό το μοντέλο. Δεν γνωρίζουμε ακόμη πώς θα συμβεί αυτό, παρ' όλ' αυτά ήδη διαπιστώνουμε ότι ορισμένοι Αφρικανοί κληρικοί υποβάλλουν αιτήματα προς την Εκκλησία της Ρωσίας, ενώ οι ίδιοί μας ιερείς, οι οποίοι υπηρετούν τώρα στην Αφρική, δεν έχουν πλέον κανονική σχέση με το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας. Βλέπουμε πως στους κόλπους της Εκκλησίας αυτής αυξάνεται η δυσφορία για τα διαπραχθέντα από τον Πατριάρχη Θεόδωρο. Μόλις προ ολίγων ημερών 27 ιερείς από διάφορες χώρες της Αφρικής τού απέστειλαν ανοικτή επιστολή, όπου εκφράζουν την διαφωνία τους εξαιτίας της αναγνώρισεως των σχισματικών. Δεν θέλω να προβλέψω τώρα το πώς θα εξελιχθούν τα γεγονότα, αλλά εάν το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας βρεθεί στο πλευρό του σχίσματος, τότε πιθανότατα θα πρέπει να δημιουργήσουμε ενορίες στην Αφρική για τους πιστούς μας, επειδή δεν θα μπορούν πλέον να κοινωνούν στους ναούς του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας.

- Αρχίζει η περίοδος των χειμερινών εορτών. Θα θέλατε κάτι να ευχηθείτε στους πιστούς ή να τους απευθύνετε κάποιες συμβουλές γι' αυτούς τους πρώτους μήνες του 2020; Πείτε μας, παρακαλώ.

– Η μεγαλύτερη ευχή μου είναι να μην υπάρχει πόλεμος, να ζήσουμε με ειρήνη. Η ευχή μου προς όλους τους πολίτες της χώρας μας, να ζούμε ειρηνικά και με αρμονία ανεξαρτήτως των θρησκευτικών πιστεύω, των απόψεων ή προτιμήσεων. Έχουμε ένα κοινό σπίτι και καλούμαστε να το οικοδομούμε από κοινού. Γι' αυτό είναι πολύ επίκαιρη σήμερα η συνεργασία όχι μόνο μεταξύ των διαφόρων χριστιανικών δογμάτων, αλλά και μεταξύ εκπροσώπων διαφόρων θρησκειών. Όλοι εμείς,

ως θρησκευόμενοι, αλλά και οι άνθρωποι, οι οποίοι δεν ανήκουν σε καμία θρησκευτική παράδοση, καλούμαστε να συμμετάσχουμε στην οικοδόμηση του κοινού μας σπιτιού και πρέπει να αισθανόμαστε ευθύνη για τη σταθερότητα στο εσωτερικό του. Θέλω να ευχηθώ σε όλους να μας ενδυναμώνει ο Θεός το επικείμενο νέο έτος.

Μια πηγή: <https://mospat.ru/gr/news/45805/>